

СПРАВКА

за оригиналните научни приноси на хабилитационния труд или за приносите на предложената като хабилитационен труд художественотворческа дейност.

на гл. ас. д-р Теодора Димитрова,

преподавател в специалност “Солфеж”,

представена за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент” в направление 8.3. “Музикално и танцово изкуство”, специалност “Солфеж” към катедра “Теория на музиката”, ТКДФ на НМА “Проф. Панчо Владигеров”

1. Монография „Слухово възприятие при многоглас. Специфики и стратегии“.

Текстът представлява продължение на предишни мои изследвания върху някои аспекти на музикалното възприятие (представени както в дисертационния труд, така и в други публикации) и по-специално ориентирани към многогласа. Темата за музикалното възприятие като невро-психо-физиологичен процес е много обширна, отворена, постоянно обновяваща се вследствие непрекъснато излизаци нови сведения в резултат на различни проучвания в области като неврология, психология, когнитивни науки и други, и, следователно, не може да претендира за изчерпаемост. От друга страна предизвикателствата пред слуховото възприятие, които болшинството музикални образци от XX и XXI в. носят със своята сложност, разнопосочност и многоплановост, са многобройни и интригуващи, и това налага преосмисляне и преориентиране в методите и практиките при слуховото обучение, неизменна част от които е именно музикалното възприятие. Така на практика тази област се намира в процес на постоянно развитие и обновление.

В текста се разглеждат ключови аспекти на механизмите на физиологичните и неврологични процеси при възприятие, погледнати през

призмата на музикалната дейност и в частност музикалнослуховата практика. Прави се систематизация на факторите, влияещи върху музикалното възприятие. Коментират се и определени принципи на действие на категориите *внимание* и *музикална памет* като задължително условие и неотменна част от пълноценното музикално възприятие. Разглеждат се видовете музикална памет, аспекти на вниманието, феномени като стрийминг, поточна сегрегация и други.

Коментират се особености и специфики при възприятието на многогласни музикални структури - хармонични и полифонични - с превес към изграждащите музикални елементи в съвременните образци (като клъстери, сложни нетерцови акорди, сонорни звучности и други), и се акцентира върху рядко коментирани проблеми от практиката. Обръща се внимание на различните подходи при възприятието на многогласните елементи.

Изследват се прилаганите стратегии при възприятие (и в частност на многогласни структури), с техните особености и механизми на действие, и които в съвременното образование се считат за ключови в образователния процес. Предлага се класификация на стратегиите при музикално възприятие.

Съставено е практическо приложение с примери, придружени с коментари и бележки, които могат да се използват в заниманията по солфедж и да служат като ориентир за разширяване на музикалната литература по специалността.

Крайната цел на изследването е с практическа насоченост към музикалнослуховото развитие.

2. Реализиран авторски продукт в областта на изкуствата - компакт диск „Песенни мостове“ с творби на Николай Кауфман в изпълнение на Камерна формация „Te Deum Adoramus” с диригент Теодора Димитрова (автор и ръководител на проект, продуцент и диригент).

Албумът съдържа 20 авторски песни и обработки на народни песни от Николай Кауфман. Целта е композиторът да бъде представен в максимално широк спектър от неговото творчество, поради което са включени обработки на български народни песни от различни фолклорни области (Шопско, Пиринско, Пазарджишко, Родопите, Североизточния край), еврейски песни (сефарадски и ашкеназки), песни на казаците-некрасовци (преселници в Североизточна България), както и църковно-славянски песнопения. В този смисъл албумът представлява своеобразен „калейдоскоп“ на мащабното творчество на акад. Николай Кауфман, какъвто не е правен от други изпълнители в такъв обем. Някои от песните са изпълнени за първи път.

3. Водеща (самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата - Самостоятелен концерт „Глас и джаз“ на Камерна формация „Te Deum Adoramus” с диригент Теодора Димитрова, в рамките на 40 ММФ „Софийски музикални седмици“ (2009).

Стилово оформена програма с емблематични джазови пиеси, нетипична за цялостен концерт на класически хоров състав и в този смисъл – новаторска. Включени са пиеси от Е. Гарнър, Х. Бен, Дж. Бок, Дж. Завинул, А. Еденрот, П.Мейфийлд и други. Повечето изпълнени пиеси са в аранжимент на Т. Димитрова, направени конкретно за този състав и като такива те са премиерни. Това е принос за обогатяване на хоровия репертоар като цяло и конкретно на този хор в частност. Освен, че е представен на сцената на международен фестивал като “Софийски музикални седмици”,

концертът е записан от БНР и излъчен по ЕВU, което е принос за популяризиране на българското изпълнителско изкуство.

4. Водеща (самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата - Концерт с църковни песнопения от Добри Христов по повод 70 годишнината от смъртта на композитора, на Камерна формация „Te Deum Adoramus” с диригент Теодора Димитрова, НГЧИ (2011).

Реализацията на този проект е резултат от два фактора: 1. Годишнина от смъртта на доайена на съвременната българска музика (и особено – хорова музика) и чисто музикално-изпълнителският стремеж тази годишнина да бъде отбелязана подобаващо; 2. Издаването на труда на Кристина Япова „Църковност и музикално мислене с примери от творчеството на Добри Христов“, косвен ефект от който се явява и отпечатването на двете литургии и „Всенощно бдение“ на композитора. Проф. д-р изк. Кристина Япова е консултант по проекта.

Произведенията за женски хор от Добри Христов не са многобройни, а църковните песнопения буквално се броят на пръсти. В този смисъл изборът на жанра за съставяне на цяла концертна програма представлява определено предизвикателство. В програмата са включени песнопения от „Литургия на Св. Йоан Златоуст” (N 1), „Народна общодостъпна за пеене Литургия” (N 2) и „Песнопения по Всенощно бдение”. Само две от песнопенията са в оригинален вариант за женски хор, останалите са адаптирани от оригинал за смесен хор във вариант за женски хор от Теодора Димитрова. Така се разширява спектъра на хоровия репертоар за такъв род състав. Отделно повечето от произведенията остават трайно в репертоара на хора и са представяни на редица концертни и фестивални сцени, като с това се допринася за по-широкото разпространение и популяризиране на църковната музика на Добри Христов.

